

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2019-2022

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ivana Ungarová

Postavení a role Organizace spojených národů

Praha 2022

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Víšek, Ph. D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2019-2022

BACHELOR THESIS

Ivana Ungarová

The position and the role of the United Nations

Prague 2022

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jiří Víšek, Ph. D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská/diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval(a) samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal(a), v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autorka(y)

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Jiřímu Víškovi, Ph. D. za jeho podnětné rady a čas, který mi věnoval při řešení dané problematiky.

Anotace

Tato práce, kterou autorka zpracovala především pomocí teoretické analýzy odborných publikací a dalších relevantních zdrojů, pojednává o historických souvislostech vzniku Organizace spojených národů. V práci je dále obsažena struktura organizace, přesněji tedy šest hlavních orgánů OSN. Poslední dvě kapitoly práce jsou věnovány mechanismu vzniku nové mírové mise a kritické analýze mírové mise UNAMIR, Pomocné mise pro Rwandu.

Klíčová slova

Ekonomická a sociální rada, historické souvislosti vzniku, Mezinárodní soudní dvůr, Mírové mise OSN, Organizace spojených národů, Poručenská rada, Rada bezpečnosti OSN, Sekretariát OSN, UNAMIR, Valné shromáždění.

Annotation

This thesis, which the author has prepared mainly through theoretical analysis of academic publications and other relevant sources, deals with the historical context of the creation of the United Nations. The structure of the organisation, more precisely the six main organs of the United Nations, is also covered. The last two chapters of the thesis are devoted to the mechanism of the creation of the new peacekeeping mission and a critical analysis of UNAMIR, the Assistance Mission for Rwanda.

Keywords

Economic and Social Council, General Assembly, International Court of Justice, UN Security Council, Trusteeship Council, The United Nations, UN peacekeeping missions, UN Secretariat, UNAMIR.

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 HISTORICKÉ SOUVISLOSTI VZNIKU ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ	11
1.1 Úvod-vznik Organizace spojených národů.....	11
1.2 Sanfranciská konference.....	11
1.2.1 Čtyři výbory a čtyři komise.....	12
1.2.2 Delegáti.....	15
1.3 Společnost národů.....	15
2 STRUKTURA ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ	17
2.1 Valné shromáždění.....	17
2.1.1 Historie.....	17
2.1.2 Čemu se věnuje.....	17
2.1.3 Hlasování.....	18
2.1.4 Volby.....	18
2.1.5 Regionální skupiny.....	20
2.1.6 Členství.....	21
2.1.7 Typy zasedání.....	22
2.2 Rada bezpečnosti OSN.....	23
2.2.1 Historie.....	23
2.2.2 Čemu se věnuje.....	24
2.2.3 Členové OSN.....	24
2.2.4 Stálí členové Rady bezpečnosti OSN.....	25
2.2.5 Nestálí členové Rady bezpečnosti OSN.....	26
2.2.6 Prezident.....	28
2.2.7 Hlasování a právo veta.....	28
2.3 Ekonomická a sociální rada.....	30
2.3.1 Čemu se věnuje.....	30
2.3.2 Prezident.....	30
2.3.3 Členové.....	31
2.4 Poručenská rada.....	31
2.5 Mezinárodní soudní dvůr.....	32
2.5.1 Čemu se věnuje.....	32

2.5.2	Struktura.....	33
2.6	Sekretariát OSN.....	33
2.6.1	Čemu se věnuje.....	33
3	MÍROVÉ MISE ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ.....	35
3.1	Mechanismus vzniku mírové mise.....	35
3.1.1	Vstupní konzultace.....	35
3.1.2	Hodnocení v technickém poli.....	35
3.1.3	Usnesení rady bezpečnosti OSN.....	36
3.1.4	Jmenování vyšších úředníků.....	36
3.1.5	Plánování.....	37
3.1.6	Rozvinutí.....	37
3.1.7	Kdo zajišťuje mírové jednotky.....	38
3.1.8	Podávání zpráv radě bezpečnosti OSN.....	39
4	VYBRANÁ MÍROVÁ MISE-KRITICKÁ ANALÝZA.....	40
4.1	UNAMIR.....	40
4.2	Mezinárodní tribunál pro Rwandu.....	45
4.3	Autorčin vlastní názor na UNAMIR.....	46
	ZÁVĚR.....	48
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	50
	SEZNAM ZKRATEK.....	61
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	62

Úvod

Autorka si téma bakalářské práce vybrala z důvodu jejího zájmu o Organizaci spojených národů (dále jen: “OSN“) a mírové mise organizace. Důvodem volby již zmíněného tématu byl její dlouhodobý zájem dozvědět se více informací o Organizaci spojených národů. Nejen z pohledu samotné OSN z hlediska historie, přesněji řečeno, jak historicky organizace vznikala, a jak se postupně vyvíjela, ale také z pohledu její struktury. Autorka se dále zajímá o mírové mise OSN. Ve své bakalářské práci se chce autorka zaměřit i na to, jaký byl samotný průběh šesti mírových misí OSN, a u jedné mírové mise OSN se i zaměří na to, co se například nepovedlo, a proč tomu tak bylo, případně co se mohlo udělat lépe nebo čemu se dalo předejít.

V této bakalářské práci autorka nejprve rozebere historické souvislosti vzniku OSN. Zaměří se na to, proč tato organizace vůbec vznikla, jaký měla úděl a na kterou organizaci měla navázat, nebo ji úplně nahradit. Po historických souvislostech autorka plynule přejde na kapitolu, kterou věnuje struktuře organizace OSN. První část této kapitoly věnuje struktuře OSN jako celku a popíše, ze kterých částí, přesněji tedy, ze kterých hlavních orgánů, se OSN skládá. V další části této kapitoly autorka detailně popíše tyto konkrétní již zmíněné hlavní orgány OSN. V rámci popisu struktury hlavních orgánů bude autorka řešit funkci jednotlivých orgánů v rámci organizace OSN, z čeho se jednotlivé orgány skládají, jaké orgány jsou nadřazené a nad kterými těmito orgány jsou nadřazeny. U některých orgánů autorka zmíní, jakým způsobem probíhají volby jednotlivých členů, na jak dlouhé období jsou členové voleni, jakým způsobem fungují předsednická křesla v daném hlavním orgánu a další věci spjaté s volbami v rámci orgánů OSN.

Dále se autorka zaměří na tzv. právo veta. Popíše, kterého orgánu se právo veta týká, které státy právem veta disponují. V souvislosti s tím popíše autorka i to, proč právo veta získaly právě tyto státy a kolik jich je. Dále se také zaměří na to, k čemu vlastně samotné právo veta slouží, ve kterém případě může být využito a kde se naopak právo veta využít nesmí.

Po detailním popisu struktury organizace a jednotlivých hlavních orgánů OSN budou následovat mírové mise OSN. Nejprve autorka zmíní, co to vlastně mírové mise jsou a kolik mírových misí zatím v rámci organizace OSN proběhlo. Z důvodu toho, že se chce

autorka dozvědět více informací o mírových misích OSN, tak jich nejprve několik zmíní. U těchto mírových misí stručně popíše, co jednotlivé mírové mise měly zahrnovat, čemu měly pomoci a za jakým účelem vznikly. Poté se autorka přesune k další části této kapitoly, ve které si vybere jednu mírovou misi z již zmíněných šesti mírových misí OSN. Tuto mírovou misi OSN detailně popíše a pomocí kritické analýzy bude autorka danou misi zkoumat a pokusí se navrhnout, co se v dané mírové misi OSN mohlo udělat jinak, proč třeba daná mise nedopadla podle předpokládaného plánu a jak vlastně tedy daná mise skončila.

Cílem autorčiny bakalářské práce tedy v první řadě bude popsat historické souvislosti vzniku OSN. Následně rozebrat strukturu OSN, v rámci čehož nejenom autorka zmíní vztahy mezi jednotlivými hlavními orgány OSN, ale také jakým způsobem probíhají volby v rámci organizace OSN, právo veta a další důležité procesy. V neposlední řadě poté autorka stručně popíše mírovou misi OSN. Zmíněnou mírovou misi vzápětí autorka detailně popíše a pomocí kritické analýzy jí pokusí analyzovat. Při této kritické analýze se autorka zaměří na slabé i silné stránky dané mírové mise.

Celkovým přínosem autorčiny bakalářské práce na téma „Postavení a role OSN“ bude ucelený historický přehled Organizace, ve kterém autorka zahrne nejenom Sanfranciskou konferenci, ale také Ligu národů. Dále ucelený přehled struktury samotné organizace, včetně detailního popisu šesti hlavních orgánů OSN, a přiblížení jedné mírové mise OSN s následným zaměřením na tuto konkrétní mírovou misi, a to pomocí kritické analýzy.

Teoretická část

1 Historické souvislosti vzniku Organizace spojených národů

1.1 Úvod-vznik Organizace spojených národů

Když se v roce 1945 druhá světová válka chýlila ke konci, národy byly na pokraji sil a chtěly světový mír. Zástupci padesáti států se sešli na konferenci OSN o mezinárodní organizaci v San Franciscu v Kalifornii, která se konala od 25. dubna do 26. června 1945. Následující dva měsíce přistoupili k návrhu a později k podpisu Charty OSN, čímž vytvořili novou mezinárodní organizaci, tedy OSN.¹ Se vznikem OSN se zároveň doufalo, že tento akt zabrání další světové válce, jako byla ta, kterou zrovna prožili.

Čtyři měsíce po skončení Sanfranciské konference byla oficiálně zahájena OSN a to dne 24. října 1945. Vznikla poté, co Chartu OSN ratifikovaly Francie, Čína, Spojené království, Sovětský svaz, Spojené státy a další signatáři.

V současné době, o více než sedmdesát pět let později, se stále OSN snaží o docílení světového míru a bezpečnosti, zajištění humanitární pomoci těm, kteří jí potřebují, chránění základních lidských práv a prosazování mezinárodního práva.

V současnosti dělá OSN i novou práci, se kterou její zakladatelé v roce 1945 nepočítali. Jedná se o stanovení cílů udržitelného rozvoje do roku 2030 s cílem dosažení lepší a udržitelnější budoucnosti pro všechny. Členské státy OSN také souhlasily s opatřeními v oblasti klimatu, za účelem zamezení globálního oteplování.²

1.2 Sanfranciská konference

Delegáti z padesáti států se sešli v San Franciscu v Kalifornii na konferenci, která probíhala v období mezi 25. dubnem a 26. červnem 1945. Tato konference se konala za

¹ SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.1 Základy OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. Inštituce. ISBN 9788087284056. Str. 98.

² "History of the United Nations" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un>

účelem založení nové mezinárodní organizace, a to OSN. Při práci na návrzích z Dumbarton Oaks, Jaltské dohodě a dodatcích navržených různými vládami, se tito delegáti na konferenci dohodli na Chartě OSN a statutu nového Mezinárodního soudního dvora.

Na Sanfranciskou konferenci bylo původně pozváno čtyřicet šest států, včetně čtyř sponzorů. Byly to národy, které vyhlásily válku Německu a Japonsku a připojily se k Deklaraci OSN. Polsko, jako jeden z těchto národů, ovšem svého zástupce na konferenci nevyšlalo, protože složení svojí nové vlády oznámilo až v době konání konference. Z tohoto důvodu bylo ponecháno místo pro podpis Polska, jakožto jednoho z původních signatářů Deklarace OSN k pozdějšímu podpisu. V době konference tedy neexistovala žádná polská vláda, ale dne 28. června byla vyhlášena a dne 15. října 1945 Polsko podepsalo Chartu OSN. Tímto podpisem se Polsko stalo jedním z padesáti jedna původních členů. Na Sanfranciskou konferenci byly pozvány další čtyři státy, tj. Běloruská sovětská socialistická republika, nově osvobozené Dánsko a Argentina a Ukrajinská sovětská socialistická republika. Z původního počtu čtyřiceti šesti států se na Sanfranciské konferenci sešli delegáti z celkem padesáti jedna států.³

1.2.1 Čtyři výbory a čtyři komise

Práce Sanfranciské konference byla zorganizována následujícím způsobem:

³ "The San Francisco Conference" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>

Obrázek 1: Struktura Výborů

Zdroj⁴

Nejvyšším orgánem byla Konference v Plénu (viz obrázek 1), která měla na starosti závěrečné hlasování a přijetí textu. Pod touto konferencí byly zřízeny čtyři výbory, a to Řídící výbor, Výkonný výbor, Koordinační výbor a výbor Pověřovací.

Řídící výbor se skládal z předsedů všech delegací, kteří se zabývali hlavními politickými a procedurálními otázkami.

Výkonný výbor, složený z předsedů čtrnácti delegací. Mezi nimi byli i čtyři již zmínění sponzoři a deset spolu volených členů. Tento výbor pomáhal Řídícímu výboru tím, že mu připravoval doporučení k jeho posouzení.

Koordinační výbor, který se skládal z technických členů stejných čtrnácti delegací, pomáhal Výkonnému výboru a asistoval Poradnímu výboru právníků.

Pověřovací výbor byl tvořen zástupci šesti delegací a měl za úkol ověřovat pověřovací listiny delegátů.

⁴ "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>

Pod touto úrovní pak bylo důležité studovat nejdůležitější otázky daných problémů, které bylo potřeba dále řešit. Tento úkol se následně rozdělil mezi čtyři generální komise, které měly na starost koordinaci práce dvanácti technických komisí pověřených přípravou návrhů. V případě potřeby mohou technické komise jmenovat podvýbory. Práce byla organizována následovně:

Tabulka 1: Struktura generálních a technických komisí

Komise I. (Všeobecná ustanovení)	Technická komise I. (Preambule, účely a principy) Technická komise II. (Členství, změna a Sekretariát)
Komise II. (Valné shromáždění)	Technického výboru 1 (Struktura a postupy) Technického výboru 2 (Politické a bezpečnostní funkce) Technického výboru 3 (Hospodářská a sociální spolupráce) Technického výboru 4 (Systém správy)
Komise III. (Rába bezpečnosti)	technického výboru 1 (struktura a postupy) technického výboru 2 (mírové urovnání) technického výboru 3 (donucovací opatření) technického výboru 4 (regionální ujednání)
Komise IV. (Soudní organizace)	Technického výboru 1 (Mezinárodní soudní dvůr) Technického výboru 2 (Právní problémy)

Zdroj⁵

Hlavní administrativu Sanfranciské konference zajišťoval Sekretariát. Na straně této oficiální struktury probíhaly neformální konzultace mezi delegacemi, zejména tedy mezi pěti hlavními mocnostmi na konferenci, tj. USA, Sovětský svaz (dále jen: „SSSR“), Čína, Spojené království a Francie. Na konferenci se projednávalo více než pět tisíc dokumentů a hlavní z nich jsou k nalezení v publikaci (viz poznámka číslo pět pod čarou).⁶

Charta OSN spolu se statutem Mezinárodního soudního dvora, který tvoří nedílnou součást Charty OSN, byla jednomyslně přijata na konci Sanfranciské konference v budově opery, dne 25. června 1945. Charta OSN byla poté následující den podepsána v hledišti Herbstova divadla v budově památníku válečných veteránů. Dne 24.

⁵ "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>

⁶ Dokumenty jsou k nalezení v publikaci: Documents of the United Nations Conference on International Organization, San Francisco, Volumes I to XX, 1945-1954.“

října 1945 vstoupila v platnost, podle článku 110 odstavec 3, a to po uložení ratifikačních listin pěti stálých členů Rady bezpečnosti a většiny ostatních signatářů.⁷

1.2.2 Delegáti

Na Sanfranciské konferenci se sešlo 850 delegátů, kteří měli své poradce a další zaměstnance. Spolu tak se Sekretariátem dosáhli počtu 3500. Tento počet je uveden bez novinářů, zástupců rozhlasu atd. Sanfranciská konference tak byla považována za jednu z nejdůležitější v historii, ale možná i jako vůbec největší mezinárodní setkání, které se kdy konalo.

Ve funkci předsedy plenárních zasedání se střídali vedoucí delegací sponzorských zemí. Sponzorskou zemí byla Velká Británie, Čína, Spojené státy a Sovětský svaz.

Tabulka 2: státy, jejich delegáti a jejich zástupci.

státy:	vedoucí delegací:	v pozdějších setkáních -> zástupce:
Velká Británie	Anthony Eden	lord Halifax
Spojené státy	Edward Stettinius	-----
Čína	T. V. Soong	V. K. Wellington Koo
Sovětský svaz	Vjačeslav Molotov	Gromyko

Zdroj⁸

1.3 Společnost národů

Společnost národů byla předchůdcem OSN⁹. Tato Společnost národů byla založena v roce 1919, po první světové válce, a to na základě Versailleské smlouvy. Vznikla za účelem podpořit mezinárodní spolupráci a dosáhnout míru a bezpečnosti.

I přes to, že Společnost národů během prvních pár let na začátku svého působení dosáhla několika úspěchů, tak nebyla schopna zabránit druhé světové válce. V souladu

⁷ "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>

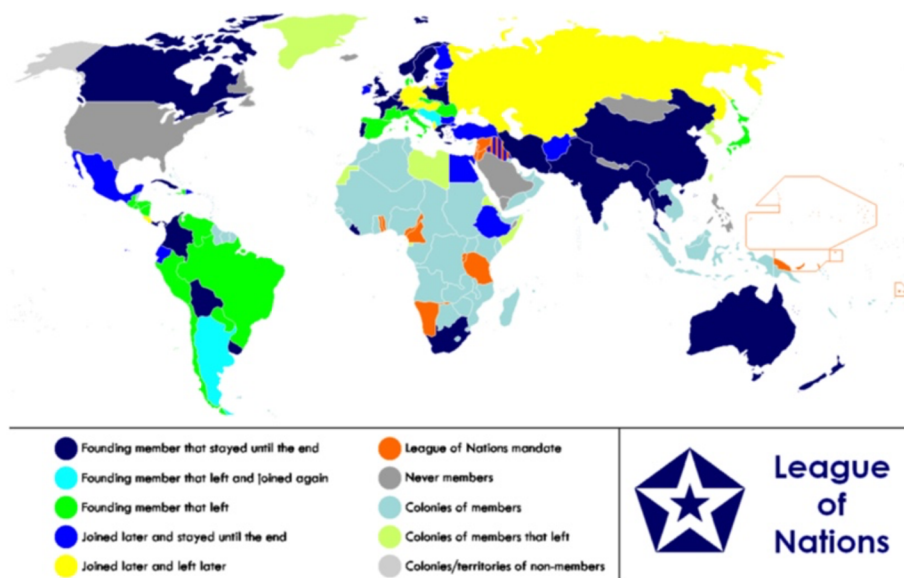
⁸ "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>

⁹ SCHEU, Harald Christian. Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7 Organizace spojených národů". Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 978-808-7284-056. Str. 97.

s ustanovením Paktu přijatých jejími členy vzniklo několik neshod, a to mezi Švédskem a Finskem a mezi Bulharskem a Řeckem. Tyto neshody se však vyřešily mírovou cestou. Locarnské dohody, které byly podepsány v říjnu roku 1925 a znamenaly počátky francouzsko-německého usmíření, byly svěřeny Společnosti národů. V důsledku toho Německo, poražené a vyloučené ze Společnosti národů Versailleskou smlouvou v roce 1919, se opět stalo členem, a to v roce 1926. V roce 1929 předložil delegát z Francie, který se jmenoval Aristide Briand, Valnému shromáždění vůbec první politický projekt Evropské Federativní unie. I přes zmíněné úspěchy se Společnosti národů nepodařilo zabránit invazi Japonska do Mandžuska, ani anexi Etiopie Itálií v roce 1936 a Rakouska Hitlerem v roce 1938.¹⁰

Dne 20. dubna roku 1946 Společnost národů zanikla a předala veškerý svůj majetek Organizaci spojených národů. Zároveň také poskytla sekretariátu OSN plnou kontrolu nad svými archivy a knihovnou.¹¹

Obrázek 2: Společnost národů

Zdroj¹²

¹⁰ "The League of Nations" [online]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.ungeneva.org/en/history/league-of-nations>

¹¹ "The League of Nations" [online]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/predecessor>

¹² "The League of Nations" [online]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c0/League_of_Nations_Anachronous_Map.PNG

2 Struktura Organizace spojených národů

V této kapitole se autorka zaměří na šest hlavních orgánů OSN. Šesti hlavními orgány OSN je Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, Ekonomická a sociální rada, Poručenská rada, Mezinárodní soudní dvůr a Sekretariát OSN. U těchto orgánů se práce zaměří nejenom na jejich historický vznik, čemu se samotné orgány věnují, ale také na způsob hlasování, typy zasedání a u Rady bezpečnosti i na právo veta.

2.1 Valné shromáždění

2.1.1 Historie

První zasedání Valného shromáždění se uskutečnilo 10. ledna 1946 v Metodistické centrální hale v Londýně a zúčastnili se ho zástupci z 51 zemí.¹³ Každé další roční zasedání se poté odehrávalo v jiných městech. Druhé zasedání Valného shromáždění se odehrálo v New Yorku, třetí pak v Paříži. Na začátku sedmého ročního zasedání, které se konalo 14. října 1952, se stálé sídlo OSN přesunulo do New Yorku. Za účelem výslechu Yasser Arafata v prosinci 1988, uspořádalo Valné shromáždění své 29. zasedání v Národním paláci v Ženevě ve Švýcarsku.¹⁴ V současné době má Valné shromáždění OSN 193 členských států.

2.1.2 Čemu se věnuje

Valné shromáždění OSN je jedním z šesti hlavních orgánů OSN.¹⁵ Slouží jako hlavní reprezentativní, poradní a rozhodující orgán OSN. Funkce, pravomoci, složení a postupy Valného shromáždění jsou definovány ve čtvrté kapitole Charty OSN. Valné shromáždění OSN (dále jen „UNGA“) zodpovídá za rozpočet OSN, jmenuje generálního tajemníka OSN a jmenuje nestálé členy Rady bezpečnosti. Dále také přijímá hlášení ostatních orgánů OSN a vydává doporučení prostřednictvím prohlášení.¹⁶ Má také na

¹³ "History of United Nations 1941–1950" [online]. 2015 [cit. 2021-10-18]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20150312020304/http://www.un.org/en/aboutun/history/1941-1950.shtml>

¹⁴ "Genève renoue avec sa tradition de ville de paix" [online]. 2014 [cit. 2021-10-18]. Dostupné z: <https://www.letemps.ch/suisse/geneve-renoue-tradition-ville-paix>

¹⁵ SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.2 Orgány OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 978-808-7284-056. Str. 99.

¹⁶ "CHARTER OF THE UNITED NATIONS: Chapter IV" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20071012044607/http://www.un.org/aboutun/charter/chapter4.htm>

starosti zřizování řady pomocných orgánů, které mají prosazovat nebo mu pomáhat v mandátu.¹⁷ UNGA je jediným orgánem OSN, ve kterém mají všechny členské státy stejné zastoupení.

Valné shromáždění se schází buď pod vedením svého prezidenta nebo generálního tajemníka, a to jednou ročně v sídle OSN v New Yorku. Hlavní část těchto zasedání se odehrává zpravidla od září do poloviny ledna, dokud se všechna projednávaná témata nevyřeší, což se velmi často řeší až do dalšího zasedání. Valné shromáždění také může znovu zasedat při speciálních nebo tzv. nouzově-speciálních zasedáních.¹⁸

2.1.3 Hlasování

Valné shromáždění hlasováním řeší důležité otázky, například problémy týkající se rozpočtu OSN, doporučení ohledně míru a bezpečnosti, volby, přijetí, pozastavení nebo zrušení členů. Zmíněná rozhodování ohledně členů musí splnit pravidlo dvou třetin hlasů z celkového počtu přítomných a hlasujících. U zbytku zmíněných rozhodnutí stačí jednoduše nadpoloviční většina hlasů. Každý členský stát má právě jeden hlas.¹⁹ Kromě hlasování ohledně otázek rozpočtu, včetně přijetí stupnice hodnocení, nejsou usnesení Valného shromáždění pro členy závazná. Valné shromáždění může vydávat jakékoliv doporučení, která spadají do kompetencí OSN, kromě záležitostí týkajících se bezpečnosti a míru, ty spadají do kompetencí Rady bezpečnosti.²⁰

2.1.4 Volby

Podle Charty OSN má Valné shromáždění OSN na starosti volbu nových členů do různých orgánů OSN. Postup těchto voleb lze nalézt v paragrafu šestnáct Jednacího řádu pro Valné shromáždění. Nejdůležitějšími volbami pro Valné shromáždění jsou volby nadcházejícího prezidenta Valného shromáždění, Ekonomické a sociální rady,

¹⁷ "Workings of the General Assembly" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/>

¹⁸ "The annual session convenes on Tuesday of the third week in September per Resolution 57/301, Para. 1. The opening debate begins the following Tuesday" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/INF/70/1

¹⁹ SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.2.1 Valné shromáždění OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 9788087284056. Str. 99.

²⁰ "About the General Assembly" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/about/background.shtml>

Rady bezpečnosti, Mezinárodního soudního dvora, a Rady pro lidská práva. Většina voleb se koná jednou ročně, kromě voleb soudců do Mezinárodního soudního dvora (dále jen „ICJ“), ti jsou voleni každé tři roky.²¹

Každý rok volí Valné shromáždění pět nestálých členů Rady bezpečnosti, kteří jsou voleni na dva roky. Dále také volí čtrnáct až osmnáct členů do Rady pro lidská práva. Ti se volí na tři roky. Také volí osmnáct členů do Ekonomické a Sociální rady, kteří jsou voleni na tři roky. V neposlední řadě volí i kdo povede další zasedání Valného shromáždění, tj. kdo se stane příštím prezidentem Valného shromáždění, předsednictva šesti hlavních výborů a 21 místopředsedů.²²

Co se týká voleb do Mezinárodního soudního dvora, tak ty se konají každé tři roky, a to kvůli tomu, aby se zajistila kontinuita v rámci soudu. Při těchto volbách je voleno pět soudců, kteří jsou voleni na devět let. Volby probíhají ve spolupráci s Radou bezpečnosti. Aby byl kandidát zvolen, tak potřebuje absolutní většinu hlasů, a to v obou orgánech.²³

Další volby, které probíhají ve spolupráci s Radou bezpečnosti, jsou volby příštího generálního tajemníka OSN. Hlavní část voleb se koná v Radě bezpečnosti, která nominuje kandidáta. Ve druhé části těchto voleb pak Valné shromáždění o navrženém kandidátovi hlasuje, a pokud kandidát získá dostatečný počet hlasů, tak ho Valné shromáždění jmenuje do funkce.²⁴

²¹ "RULES OF PROCEDURE OF THE GENERAL ASSEMBLY" [online]. 2016 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/520/Rev.18

²² "General Assembly Elects 14 Member States to Human Rights Council, Appoints New Under-Secretary-General for Internal Oversight Services" [online]. 2019 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/ga12204.doc.htm>

²³ "Members of the Court" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.icj-cij.org/en/members>

²⁴ RUDER, Nicole, Kenji NAKANO a Johann AESCHLIMANN, REGAN, Mary, ed. "The GA Handbook: A practical guide to the United Nations General Assembly" PDF. New York: Permanent Mission of Switzerland to the United Nations., 2017. 2. edice. ISBN 978-0-615-49660-3. Dostupné také z: https://www.eda.admin.ch/dam/mission-new-york/en/documents/UN_GA_Final.pdf. Str. 61-65.

Obrázek 3: Rozdělení Valného shromáždění podle členství v pěti regionálních skupinách OSN.

Zdroj²⁵

2.1.5 Regionální skupiny

Regionální skupiny OSN byly vytvořeny kvůli tomu, aby se usnadnilo spravedlivé geografické rozdělení křesel mezi členskými státy OSN v jednotlivých orgánech OSN. Valné shromáždění vydalo usnesení číslo 33/138, které popisuje, jakým způsobem by měly být jednotlivé orgány sestaveny, tak aby se tím zajistil jejich reprezentativní charakter.²⁶ Členské státy jsou rozděleny do pěti regionů s tím, že většina orgánů OSN mají konkrétní počet křesel pro každý z těchto regionů. Navíc vedení většiny z těchto

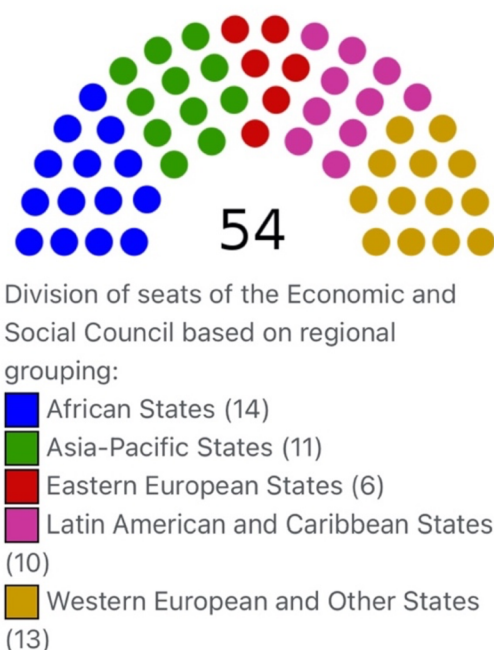
²⁵ "Division of the General Assembly by membership in the five United Nations Regional Groups" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_General_Assembly

²⁶ "United Nations General Assembly Session 33 E 138.": Question of the composition of the relevant organs of the United Nations: amendments to rules 31 and 28 of the rules of procedure of the General

orgánů OSN rotuje své pozice mezi jednotlivými regiony. Tímto způsobem se kupříkladu rotuje předsednictví Valného shromáždění a také pozice křesel šesti hlavních výborů.²⁷

Tyto zmíněné regionální skupiny pracují na principu souhlasu a kandidáti, kteří jsou tímto principem schválení, jsou zpravidla voleni Valným shromážděním OSN v následujících volbách.²⁸

Obrázek 4: Regionální skupiny

Zdroj²⁹

2.1.6 Členství

Všech 193 členských států OSN, jsou zároveň členskými státy Valného shromáždění. Zároveň se k nim přidal Vatikán a Palestina, kteří jsou tzv. pozorujícími státy. V budoucnu také může Valné shromáždění OSN udělit pozorující status

²⁷ "Assembly to rules A/RES/33/138" [online]. 1978 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/33/138. Str. 75.

²⁸ WINKELMANN, Ingo a Helmut VOLGER. "A Concise Encyclopedia of the United Nations.". 2010. 2. ISBN 978-90-04-18004-8. Dostupné z: doi:10.5860/choice.48-0623 Str. 592–596.

²⁹ "Regional groups" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_General_Assembly#cite_note-UN_hist_1941-5

mezinárodní organizaci nebo subjektu, který sice pak bude oprávněn se podílet na práci Valného shromáždění OSN, ale bude mít omezení.³⁰

2.1.7 Typy zasedání

Ve Valném shromáždění OSN jsou čtyři typy zasedání: Běžné zasedání, Obecná debata, Speciální zasedání a Nouzově – speciální zasedání.

Tato zasedání Valného shromáždění probíhají každoročně v pravidelném intervalu. Tento interval začíná třetí středou v září a končí v září následujícího roku. Tyto zasedání se konají v New Yorku, pokud je hlasování s velkým počtem hlasů ve Valném shromáždění neurčí jinak.³¹

Obecná debata každé nové sezóny Valného shromáždění se uskutečňuje následující týden po zahájení nové sezóny. To zpravidla většinou vychází na čtvrtek a probíhá bez přerušení následujících devět pracovních dnů. Je to událost vysoké úrovně, které se obvykle zúčastňují hlavy států nebo vlády, vládní ministři jednotlivých členských států a delegáti OSN.³² V těchto Obecných debatách mají členské státy možnost upozornit na témata nebo problémy, u kterých mají pocit, že jsou důležité řešit. Kromě Obecné debaty také probíhá mnoho tematických událostí, summitů a neformálních akcí na vysoké úrovni, které taky probíhají ve stejném týdnu jako Obecná debata.³³ Tato Obecná debata se uskutečňuje v síni Valného shromáždění v sídle Valného shromáždění v New Yorku.

Dalším typem následuje tzv. Speciální zasedání Valného shromáždění OSN (dále jen „UNGASS“). Speciální zasedání může být svoláno třemi různými způsoby, a to na žádost většiny členských států OSN nebo jen jednoho členského státu, pokud ale většina členských států s tím souhlasí. Poslední způsob je pak na žádost Rady bezpečnosti. Speciální zasedání obvykle řeší jedno téma, které končí přijetím jednoho nebo dvou

³⁰ "About UN Membership" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/about-un-membership>

³¹ "Ordinary sessions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/sessions/regular.shtml>

³² "What is the general debate of the General Assembly? What is the order of speakers at the general debate?" [online]. Dag Hammarskjöld Library [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://ask.un.org/faq/154658>

³³ MANHIRE, Vanessa. "United Nations Handbook 2019–20" PDF [online]. 17. Wellington: Ministry of Foreign Affairs and Trade of New Zealand, 2019 [cit. 2021-10-26]. 57. ISBN 0110-1951.

výstupních dokumentů, kterým je například akční plán, strategie boje proti danému tématu nebo politická deklaráce. Také se většinou jedná o události vysoké úrovně, na kterých se podílejí hlavy států, vlády či vládní ministři. V historii OSN zatím bylo celkem 30 Speciálních zasedání.³⁴

V neposlední řadě jsou pak tzv. Nouzově – speciální zasedání. Tato zasedání se uskutečňují v případě, že Rada bezpečnosti není schopná, nejčastěji tedy z důvodu neshody stálých členských států, dospět k rozhodnutí, které se týká mezinárodního míru a bezpečnosti.³⁵ V tomto případě může Valné shromáždění svolat Mimořádně-speciální zasedání za účelem vydat příslušná doporučení členským státům pro kolektivní opatření. Tuto pravomoc získalo Valné shromáždění díky usnesení 377(V) z 3. listopadu 1950.³⁶ Nouzově – speciální zasedání může svolat Rada bezpečnosti, pokud má podporu alespoň sedmi členů, nebo většinu hlasů členských států OSN. Pokud při tomto hlasování získá dostatečný počet hlasů, pak Valné shromáždění musí svolat Nouzově – speciální zasedání do 24 hodin a musí dát vědět členům alespoň dvanáct hodin před začátkem zasedání. V historii OSN zatím takovýchto zasedání proběhlo deset.³⁷

2.2 Rada bezpečnosti OSN

2.2.1 Historie

Stejně jako zbylé orgány OSN i Rada bezpečnosti vznikla po Druhé světové válce a to proto, aby vyřešila nedostatky Společnosti národů při udržování mezinárodního míru. To vedlo k prvnímu zasedání, které se konalo 17. ledna 1946, ale v další dekádě došlo k velkému zpomalení v důsledku probíhající Studené války mezi USA, Sovětským svazem a jejich spojenci. I přes značné zpomalení však došlo ke schválení vojenské introverze v Korejské válce, Kongské krizi a k mírovým misím v Suezské krizi, na Kypru a na Západní Nové Guineji. S rozpadem Sovětského svazu se úsilí OSN udržet mír výrazně

³⁴ "Special sessions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/sessions/special.shtml>

³⁵ "Emergency special sessions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/sessions/emergency.shtml>

³⁶ "United Nations General Assembly Session 5 Resolution 377." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: [https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/377\(V\)](https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/377(V))

³⁷ "Rules of Procedure of the General Assembly A/520/Rev.18" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/520/Rev.18

zvýšilo a Rada bezpečnosti schválila velké vojenské mírové mise v Kuvajtu, Kambodže, Bosně a Hercegovině, ve Rwandě, v Somálsku a v Demokratické Republice Kongo.

2.2.2 Čemu se věnuje

Rada bezpečnosti OSN (dále jen „UNSC“) je jedním z šesti hlavních orgánů OSN.³⁸ Jejím úkolem je zajištění mezinárodního míru a bezpečnosti³⁹, navrhuje přijetí nových členů Rady bezpečnosti do Valného shromáždění⁴⁰ a schvaluje všechny změny Charty OSN.⁴¹ Mezi další pravomoci Rady bezpečnosti patří zakládání mírových operací, zřízení mezinárodních sankcí a schválení vojenské akce. Rada bezpečnosti je také jediným orgánem OSN, který má schopnost vydat závazné usnesení ohledně členských států.⁴²

2.2.3 Členové OSN

Rada bezpečnosti má celkem patnáct členů.⁴³ Tito členové (viz Obrázek 1) se dělí do dvou skupin a to na tzv. stálé a nestále členy.⁴⁴

³⁸ "Article 7 (1) of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>

³⁹ "Article 24 (1) of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>

⁴⁰ "Article 4 (2) of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>

⁴¹ "Article 108 of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-20]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>

⁴² "VŠE O OSN" [online]. Praha: © Informační centrum OSN, 2014 [cit. 2021-10-25]. ISBN 978-80-86348-21-6. Dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2014/12/vse-o-osn-organy.pdf>

⁴³ SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.2.2 Rada bezpečnosti OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 9788087284056. Str. 102.

⁴⁴ "Rada bezpečnosti" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/clenstvi/rada-bezpecnosti/>

Obrázek 5: Rada bezpečnosti OSN-členové

Zdroj⁴⁵

2.2.4 Stálí členové Rady bezpečnosti OSN

V historii vzniku OSN v roce 1945 stálými členy byly státy OSN Čínská republika, Francie, Sovětská Svaz, Velká Británie a USA. Od té doby se odehrály dvě významné změny. Původně držela zastoupení Čínské republiky nacionalistická vláda v čele s Chiangem Kai-shekem. Nicméně nacionalisti byli donuceni ustoupit na Taiwan, konkrétně v roce 1949 během Čínské občanské války. Čínská komunistická strana se poté ujala vlády v rámci pevninské Číny, která od té doby byla známa jako Čínská lidová republika. Po schválení usnesení, které se projednávalo ve Valném shromáždění v roce 1971, byla Čínská lidová republika uznána jako právoplatný člen OSN a bylo jí přiděleno místo v Radě bezpečnosti, které do té doby zastávala Čínská republika. Čínská republika byla zároveň úplně vyloučena z OSN bez možnosti členství jako samostatný stát.⁴⁶ Po

⁴⁵ LANG, Václav. "Rada bezpečnosti OSN" [online]. 2011 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/rada-bezpecnosti-osn-40069636>

⁴⁶ MEISLER, Stanley. "United Nations: The First Fifty Years" [online]. New York: Atlantic Monthly Press, 1995 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://archive.org/details/unset0000unse_z7w4. Str.12–329.

rozpadu Sovětského svazu v roce 1991 došlo k uznání Ruské federace jako samostatného nástupnického státu, který převzal místo Sovětského svazu v Radě bezpečnosti.⁴⁷ Francie také prošla reformací vlády a v roce 1958 se stala takzvanou Francouzskou pátou republikou pod vedení Charles de Gaullea. I přes tuto reformu si Francie své místo v Radě bezpečnosti udržela a to proto, že nezměnila svůj mezinárodní status ani postoj, ale hodně jejího zámořského majetku se postupně osamostatnilo a získalo nezávislost.⁴⁸

V současné době má Rada bezpečnosti pět stálých členů a to Čínu, Francii, Rusko, USA a Velkou Británii. Těchto pět států vlastnilo jaderné zbraně v době zakládání Rady bezpečnosti, a jelikož jim tato skutečnost dávala široké možnosti působení ve světové politice, bylo rozhodnuto, že těchto pět států bude mít výjimečné postavení i v Radě bezpečnosti. Dostaly se tím také na seznam zemí s největšími vojenskými výdaji⁴⁹. Všechny tyto státy jsou největšími exportéry zbraní na světě⁵⁰ a zároveň jsou jedinými státy světa, které jsou uznány jako „státy s jadernými zbraněmi“ podle Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (dále jen: „NPT“). A to i přesto, že existují státy, u kterých se věří, že tyto jaderné zbraně také vlastní.⁵¹ S tím, že držely jaderné zbraně, souvisí i později zmíněné právo veta. Všechny výše zmíněné státy mají právo veta při jakémkoliv důležitém rozhodnutí. To jim sice umožní zavržení daného návrhu, ale diskuse se může konat i nadále a na základě práva veta nemůže být tato diskuse ukončena.⁵²

2.2.5 Nestálí členové Rady bezpečnosti OSN

Spolu s pěti stálými členy Rady bezpečnosti se zde nacházejí i členové nestálí. Počet těchto členů se v průběhu let měnil. Nestálí členové mění své postavení pomocí

⁴⁷ BLUM, Yehuda Z. "Russia Takes Over the Soviet Union's Seat at the United Nations" PDF. *European Journal of International Law.*, 1992. Dostupné z: doi:10.1093/ejil/3.2.354. Str. 354–362.

⁴⁸ "United Nations Security Council" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Permanent_members_of_the_United_Nations_Security_Council

⁴⁹ "Military expenditure" [online]. Stockholm International Peace Research Institute [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.sipri.org/research/armament-and-disarmament/arms-and-military-expenditure/military-expenditure>

⁵⁰ NICHOLS, Michelle. "United Nations fails to agree landmark arms-trade treaty" [online]. 2012 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-arms-treaty-idUSBRE86Q1MW20120727>

⁵¹ MEDALIA, Jonathan. "92099: Nuclear Weapons Testing and Negotiation of a Comprehensive Test Ban Treaty" [online]. 1996 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/wmd/library/report/crs/92-099.htm>

⁵² FASULO, Linda M. "An Insider's Guide to the UN". New Haven: Conn. : Yale University Press, 2003. ISBN 978-0-300-10155-3. Str. 40-41

rotace, a to podle geografických oblastí. Jakožto nestálí členové se mohou účastnit globálních bezpečnostních zasedání.⁵³ V prvních dvou dekádách měla Rada bezpečnosti nestálých členů pouze šest a byla to Austrálie, Brazílie, Egypt, Mexiko, Nizozemí a Polsko. A v roce 1965 se počet členů Rady bezpečnosti zvýšil na současných deset členů.⁵⁴ Těchto deset členů je voleno na podzimním zasedání Valného shromáždění OSN a jsou voleni na dva roky. Do funkce vždy vstoupí 1. ledna následujícího roku. Každý rok se zároveň mění pět nestálých členů.⁵⁵ Ke schválení zástupce jsou zapotřebí alespoň dvě třetiny hlasů z celkového počtu, což občas vede k zablokování kandidátů, pokud jsou dva kandidáti s podobným počtem hlasů. Například tomu tak bylo v roce 1979, kdy probíhala volba mezi Kubou a Kolumbií, přičemž hlasování trvalo tři měsíce a bylo 154 hlasovacích kol. Hlasování skončilo tím, že oba státy se nakonec stáhly ve prospěch Mexika, které bylo jakýmsi „kompromisním“ kandidátem.⁵⁶ Také platí, že po ukončení dvou let činnosti toho daného člena, tento člen nesmí být rovnou znovu zvolen.

V páté kapitole Charty OSN jsou články dvacet čtyři až dvacet šest, které uvádějí funkce a pravomoci Rady bezpečnosti a jsou zde uvedeny repertoáry. V každém z těchto repertoáru jsou části, ve kterých najdeme seznam implicitních a explicitních odkazů. V těchto odkazech najdeme články, které jsou v oficiálních dokumentech Rady bezpečnosti.⁵⁷

Členové jsou tedy rozděleni do skupin podle geografického rozložení. Africkou skupinu zastupují v současné chvíli státy: Nigérie, Tunis a Keňa. Skupina Latinské Ameriky a Karibiku se zaměřuje na Mexiko, Svatý Vincent a Granadiny. Dále je zde skupina Asie – Pacifik, která reprezentuje Vietnam a Indii. Severní Evropa zastupující

⁵³ "U.N. Security Council Briefing On The U.S. Air Strike In Syria" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=FgthI1fdRYA>

⁵⁴ "The UN Security Council" [online]. 2012 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20120620101548/http://www.unfoundation.org/what-we-do/issues/united-nations/the-un-security-council.html>

⁵⁵ "Current members." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/current-members>

⁵⁶ "Special Research Report No. 4 Security Council Elections 2011 21 September 2011" [online]. 2011 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20120608042121/http://www.securitycouncilreport.org/site/c.gIKWLeMTIsG/b.7741609/k.778/Special_Research_Report_No_4brSecurity_Council_Elections_2011br21_September_2011.htm

⁵⁷ "Functions and Powers of the Security Council (Chapter V of UN Charter)" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/repertoire/functions-and-powers>.

Estonsko a poslední skupinou je pak Západní Evropa a ostatní, která zastupuje Irsko a Norsko.⁵⁸

2.2.6 Prezident

V čele Rady bezpečnosti je prezident. Jeho role spočívá ve stanovení agendy, kterou poté prezentuje na zasedáních a dohlíží při řešení krizí. Prezident Rady bezpečnosti je oprávněn vydávat prezidentská prohlášení⁵⁹, kromě konsensu mezi členy Rady bezpečnosti, a zároveň může vydávat poznámky, které jsou využity při prohlášení záměru, který pak může plnit celá Rada bezpečnosti.⁶⁰ Předsednictví Rady Bezpečnosti postupně zastává každý člen Rady a mění se po měsíci a toto pořadí se řídí abecedně podle jmen členských států.⁶¹

2.2.7 Hlasování a právo veta

Aby byl návrh schválen v Radě bezpečnosti, tak musí získat alespoň dvě třetiny hlasů z celkové počtu, což znamená, že musí získat alespoň devět hlasů. Zároveň platí, že ho ani jeden ze stálých členů Rady nesmí vetovat. V takovém případě by platilo, že i přesto, že návrh získal devět hlasů z celkového počtu, tak díky právu veta v platnost nevzejde.⁶² To, že se nějaký členský stát zdrží hlasování ve většině případech není vnímáno jako veto, ale všech pět stálých členů musí aktivně souhlasit se změnou Charty OSN nebo s návrhem nového člena OSN.⁶³ Procedurální záležitosti, tedy záležitosti týkající se postupů, způsobů, doporučení či předpisů plánovaného cíle právu veta nepodléhají, a kvůli tomu nesmí být využito právo veta k zamezení diskuze. Totéž platí pro rozhodnutí, která se přímo týkají nějakého ze stálých členů.⁶⁴ Právo veta se většinou

⁵⁸"Current members." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/current-members>

⁵⁹ "UN Security Council: Presidential Statements" [online]. 2008 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/statements-made-president-security-council-2008>

⁶⁰ "Notes by the president of the Security Council." [online]. [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1267/docs/notes-president-sc>

⁶¹"Security Council Presidency" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/presidency>

⁶² FASULO, Linda M. "An Insider's Guide to the UN". New Haven: Conn. : Yale University Press, 2003. ISBN 978-0-300-10155-3. Str. 40-41

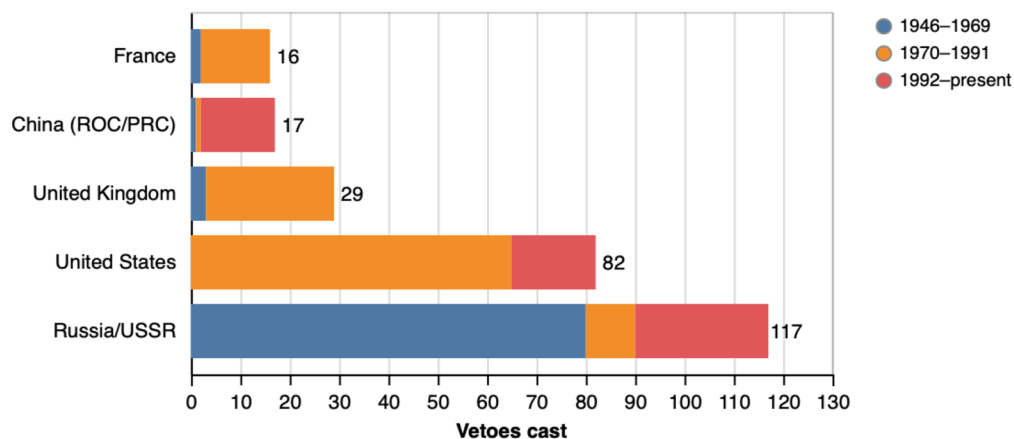
⁶³ FOMERAND, Jacques. "The A to Z of the United Nations". Lanham, Maryland: Scarecrow Press, 2009. ISBN 978-0-8108-5547-2. Str. 287.

⁶⁴ FASULO, Linda M. "An Insider's Guide to the UN". New Haven: Conn. : Yale University Press, 2003. ISBN 978-0-300-10155-3. Str. 40-41.

také nevyužívá v kritických mezinárodních bezpečnostních situacích, ale využívá se pro účel jako je například blokáda kandidáta na pozici generálního tajemníka nebo při schválení nového členského státu.⁶⁵

Během vyjednávání, která vedla k založení OSN, mnoho malých národů nesouhlasilo se zavedením práva veta, dokud jim veta národy nepohrozily, že pokud se toto právo neschválí, tak žádné OSN nevznikne.⁶⁶

Graf 1: Počet rezolucí vetovaných každým z pěti stálých členů Rady bezpečnosti od roku 1946 do současnosti.

Zdroj⁶⁷

⁶⁵"Changing Patterns in the Use of the Veto in The Security Council" [online PDF]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: https://archive.globalpolicy.org/images/pdfs/Changing_Patterns_in_the_Use_of_the_Veto_as_of_August_2012.pdf

⁶⁶WILCOX, Francis O. "The Yalta Voting Formula": American Political Science Review. 39 (5). © American Political Science Association, 1945. ISBN 0003-0554. JSTOR 1950035. Dostupné z: doi:10.2307/1950035. Str. 943-956.

⁶⁷ "Vetoes" [online]. Dag Hammarskjöld Library Research Guide [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://research.un.org/en/docs/sc/quick/veto>

2.3 Ekonomická a sociální rada

2.3.1 Čemu se věnuje

Ekonomická a sociální rada OSN (dále jen „ECOSOC“) je jedním ze šesti hlavních orgánů OSN a zodpovídá za koordinaci sociálních a ekonomických oblastí OSN. Konkrétně se zaměřuje na osm funkčních komisí, patnáct specializovaných agentur a pět regionálních komisí, které spadají pod její soudní pravomoc. ECOSOC slouží jako centrální fórum, ve kterém se řeší mezinárodní ekonomické a sociální problémy a vytvářejí se zde politická doporučení, která jsou pak směřována na členské státy a systém OSN.⁶⁸ Kromě členství 54 členských států OSN, které se mění pomocí rotace, má Ekonomická a sociální rada více než 1600 nevládních organizací. Tyto nevládní organizace mají poradní status ve spolupráci s Ekonomickou a sociální radou, a to z toho důvodu, aby se mohly podílet na práci OSN.⁶⁹

Každý rok v červenci pořádá Ekonomická a sociální rada jedno zasedání, které probíhá po dobu čtyř týdnů. Od roku 1998 také pořádá každoroční zasedání, které se koná v dubnu, a scházejí se na něm ministři financí, kteří jsou v čele klíčových výborů Světové národní banky a Mezinárodního měnového fondu (dále jen „MMF“). V červenci také pořádá ECOSOC Politická fórum na vysoké úrovni, která přezkoumávají provádění Agendy pro udržitelné zdroje na rok 2030, která má 54 členských států.⁷⁰

2.3.2 Prezident

Prezident Ekonomické a sociální rady je volen na jeden rok a je zvolen z malého nebo středního členského státu, a to vždy na začátku nové sezóny.⁷¹ Předsednictví se mění, opět pomocí rotace, mezi jednotlivými Regionálními skupinami OSN, aby bylo

⁶⁸ "Background Information" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/ecosoc/en/about-us>

⁶⁹ RUMKI, Basu. "The United Nations. Sterling. ". 2019. ISBN 978-81-207-2775-5. Str. 83.

⁷⁰ "High-Level Political Forum 2020 (HLPF 2020) :. Sustainable Development Knowledge Platform" [online]. [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: <https://sdgs.un.org/>

⁷¹ MU, Xuequan. "UN ECOSOC Elects New President" [online]. Xinhua News Agency., 2018 [cit. 2021-11-19]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/2018-07/27/c_137350465.htm

dosaženo rovnoměrného zastoupení.⁷² V současné chvíli je v prezidentem Ekonomické a sociální rady Collen Vixen Kelapile, který byl zvolen 23. července 2021.⁷³

2.3.3 Členové

ECOSOC se skládá z padesáti čtyř členských států,⁷⁴ které jsou každý rok voleny Valným shromážděním OSN, na základě překrývání tří letých volebních období. Křesla Ekonomické a sociální rady jsou rozdělena tak, aby při geografické rotaci mezi jednotlivými Regionálními skupinami OSN bylo rozdělení křesel spravedlivé.⁷⁵

2.4 Poručenská rada

Poručenská rada je jedna z šesti hlavních orgánů OSN. Byla zřízena tak, aby důvěryhodná území byla spravována v nejlepším zájmu jejich obyvatel, bezpečnosti a mezinárodního míru. Důvěryhodná území, většina z nich byla dřív mandáty Společnosti národů nebo území převzatá z národů poražených na konci Druhé světové války. Všechna tato území mají nyní nezávislost nebo samosprávu, buď jakožto oddělené národy nebo se připojila k sousedním nezávislým státům. Poslední území Palau, které předtím spadalo pod správu USA, získalo svou samostatnost v prosinci 1994.⁷⁶ Dne 1. listopadu 1994, tedy měsíc poté, co území Palau získalo svou nezávislost, Poručenská rada pozastavila svou činnost.⁷⁷ Díky usnesení, které bylo přijato dne 25. května 1994, Poručenská rada pozměnila svůj jednací řád. Tímto usnesením zrušila Poručenská rada svou povinnost scházet se každoročně a odsouhlasila tím to, že se bude scházet jen podle potřeby (viz tabulka 2).

⁷² "Rules of Procedure of the Economic and Social Council" [online]. New York: United Nations, 1992 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/5715/Rev.2

⁷³ "ECOSOC President 2021 His Excellency Collen Vixen Kelapile | UNITED NATIONS ECONOMIC and SOCIAL COUNCIL" [online]. [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <https://www.un.org/ecosoc/en/president-ecosoc>

⁷⁴ "Members" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/ecosoc/en/content/members>.

⁷⁵ "General Assembly Elects 19 Economic and Social Council Members to Terms Beginning 1 January 2020, Adopts Resolution Commemorating Signing of United Nations Charter" [online]. 2019 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/ga12153.doc.htm>

⁷⁶ "Trusteeship Council" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/main-bodies>

⁷⁷ SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.2 Orgány OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 978-808-7284-056. Str. 99.

Tabulka 3: Na základě čeho, se schází Poručenská rada.

Poručenská rada se schází na základě:	a) svého rozhodnutí
	b) rozhodnutí svého předsedy
	c) na žádost většiny jejich členů
	d) Valného shromáždění
	e) Rady bezpečnosti

Zdroj⁷⁸

Poručenská rada byla založena z pěti stálých členů Rady bezpečnosti, tj. Velká Británie, Francie, Rusko, Čína a spojené státy. Každý člen měl právě jeden hlas a při hlasování platilo pravidlo nadpoloviční většiny.⁷⁹

2.5 Mezinárodní soudní dvůr

2.5.1 Čemu se věnuje

Mezinárodní soudní dvůr (dále jen „ICJ“) je jedním z šesti hlavních orgánů OSN. Sídlem Mezinárodního soudního dvora je Mírový palác v The Hague v Nizozemí. Jako jediný z hlavních orgánů OSN nemá své sídlo v New Yorku. Mezinárodní soudní dvůr má za úkol řešit spory mezi jednotlivými státy v souladu s mezinárodním právem a zároveň poskytuje právní stanoviska k mezinárodním právním problémům, které mu předloží ostatní hlavní orgány OSN. ICJ je také jediným mezinárodním soudem, který rozhoduje mezinárodní spory mezi státy. Jeho rozhodnutí a stanoviska slouží jako primární zdroje mezinárodního práva.⁸⁰

Mezinárodní soudní dvůr je nástupcem Stálého soudu pro mezinárodní spravedlnost (PCIJ), který založila Společnost národů v roce 1920. Po Druhé světové válce obě instituce, jak Společnost národů, tak i Stálý soud pro mezinárodní spravedlnost, byly nahrazeny OSN a Mezinárodním soudním dvorem. ICJ i nadále čerpá do značné

⁷⁸ "Status" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/trusteeship-council>

⁷⁹ "VŠE O OSN" [online]. Praha: © Informační centrum OSN, 2014 [cit. 2021-10-25]. ISBN 978-80-86348-21-6. Dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2014/12/vse-o-osn-organy.pdf>

⁸⁰ "International Court of Justice" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/main-bodies>

míry, co se struktury a účelu týká, ze svého předchůdce (dále jen „PCIJ“), jehož rozhodnutí zůstávají i nadále platnými.

První případ, který řešil Mezinárodní soudní dvůr, byl ze dne 22. května 1947. V rozmezí od 22. května 1947 až do 23. září 2021 se ICJ zabýval celkem 181 případy.⁸¹

2.5.2 Struktura

Mezinárodní soudní dvůr se skládá z patnácti soudců, kteří jsou voleni Valným shromážděním OSN a Radou bezpečnosti. A to ze seznamu osob, které jsou nominované národními skupinami Stálého rozhodčího soudu. Soudci jsou voleni vždy na devět let, ale volby jsou rozložené, takže pět nových soudců je voleno každé tři roky a to proto, aby byla zajištěna kontinuita v rámci soudu. Každý z těchto patnácti soudců musí být jiné národnosti a soudci společně musí odrážet hlavní civilizace a právní systémy světa. Pokud by nějaký ze soudců zemřel ve funkci, pak by se volil nový soudce ve zvláštních volbách, aby se dokončil mandát.⁸² Oficiálními jazyky Mezinárodního soudního dvora je francouzština a anglický jazyk.

2.6 Sekretariát OSN

2.6.1 Čemu se věnuje

Sekretariát OSN je jedním ze šesti hlavních orgánů OSN a je jejím výkonným orgánem.⁸³ Vykonává každodenní práci OSN na základě mandátu Valného shromáždění a ostatních hlavních orgánů OSN. Sekretariát OSN má důležitou roli při stanovování agendy jednání poradních a rozhodovacích orgánů OSN, tedy pro Valné shromáždění, Radu bezpečnosti a Ekonomickou a sociální radu, a také při rozhodování těchto orgánů. Dále také spravuje mírové operace OSN, urovnává mezinárodní spory apod. Sekretariát OSN má velmi široké pravomoci. Dag Hammarskjöld, který je druhým generálním tajemníkem, se k pravomocem Sekretariátu vyjádřil takto:

⁸¹ "Cases" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.icj-cij.org/en/cases>

⁸² "The Court" [online]. © International Court of Justice, 2017 [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20180110090149/http://www.icj-cij.org/en/court>

⁸³ "Main Bodies" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/main-bodies>

„Organizace spojených národů je to, co členské státy vytvořily, ale v mezích stanovených vládní akcí a vládní spoluprací, která hodně závisí na tom, co Sekretariát vytvoří. Má tvořivou funkci. Může představit nové nápady. Ve vhodných formách může převzít iniciativu. Může předložit vládám členských států zjištění, které ovlivní jejich činy.“⁸⁴

Tabulka 4: Funkce Sekretariátu OSN

Funkce Sekretariátu OSN:
Zpracovává podkladové informace pro zástupce vlád
Realizuje rozhodnutí členských států OSN
Organizuje mezinárodní konference
Poskytuje překladatelské a tlumočnické služby do oficiálních jazyků OSN.

Zdroj⁸⁵

V čele Sekretariátu je generální tajemník, který je jmenován Valným shromážděním a má pod sebou desítky tisíc zaměstnanců OSN, kteří pracují na pracovištích po celém světě.⁸⁶ Sekretariát OSN má velmi široké pravomoci.

Součástí Sekretariátu OSN je i Ministerstvo Mírových operací a Ministerstvo pro politické záležitosti OSN. Ministerstvo pro Politické záležitosti OSN má podobnou funkci jako Ministerstvo zahraničních věcí. Sekretariát OSN je hlavním zdrojem ekonomické a politické analýzy pro Radu bezpečnosti a Valné shromáždění, spravuje operace, které zahájily poradní orgány OSN⁸⁷, připravuje hodnocení, která předcházejí mírovým operacím, jmenuje vedoucí mírových operací, provozuje politické mise, provádí průzkumy a výzkumy, komunikuje s nestátními subjekty, kterými jsou kupříkladu media nebo nevládní organizace, a také zodpovídá za zveřejnění mezinárodních dohod a smluv.⁸⁸

⁸⁴ HAMMARSKJÖLD, Dag., Hammarskjöld: The Political Man. New York: Funk & Wagnalls, 1968, 236 stran.

⁸⁵ "Secretariat" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/model-united-nations/secretariat>

⁸⁶ "UN Secretariat" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/secretariat>

⁸⁷ NOVOSAD, Paul a Eric WERKER. „Who Runs the International System? Power and the Staffing of the United Nations Secretariat“. *SSRN Electronic Journal* [online]. [cit. 2022-02-08]. ISSN 1556-5068. Dostupné z: doi:10.2139/ssrn.2622700

⁸⁸ "UN Secretariat" [online]. 2011 [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/mainbodies/secretariat/>

3 Mírové mise Organizace spojených národů

3.1 Mechanismus vzniku mírové mise

Rada Bezpečnosti rozhoduje o nasazení nové mírové mise OSN. Samotné nasazení se skládá z osmi částí, které následující podkapitoly stručně popíší. ⁸⁹

3.1.1 Vstupní konzultace

Jak se konflikt vyvíjí a spolu s ním se zhoršuje daná situace, nebo se naopak chýlí k jeho vyřešení, OSN se často zapojuje do řady konzultací s cílem určit nejlepší reakci mezinárodního společenství.

Tabulka 5: Tyto konzultace by pravděpodobně zahrnovaly:

Všechny relevantní aktéry Organizace spojených národů
Potenciální hostitelskou vládu a strany na místě
Členské státy, včetně států, které by mohly přispět vojáky a policií do mírové operace
Regionální a další mezivládní organizace
Další relevantní klíčové externí partnery

Zdroj⁹⁰

Během této počáteční fáze může generální tajemník OSN požádat o strategické posouzení, které mu má posloužit k určení všech možných variant pro zapojení OSN.⁹¹

3.1.2 Hodnocení v technickém poli

Jakmile se přijmou bezpečnostní podmínky, sekretariát obvykle nasadí technickou hodnotící misi do země nebo na území, kde se předpokládá, že se bude konkrétní mírová mise OSN odehrávat. Již zmíněná hodnotící mise má analyzovat a hodnotit celkovou politickou, bezpečnostní, humanitární i vojenskou situaci. Dále také analyzuje a hodnotí

⁸⁹ "FORMING A NEW OPERATION" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

⁹⁰ "Initial consultation" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

⁹¹ "Initial consultation" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

situaci v oblasti lidských práv na místě a její důsledky pro možnou operaci. Na základě toho, co tato hodnotící mise zjistí a doporučí, vydá generální tajemník OSN zprávu Radě bezpečnosti OSN. Tato zpráva představí možnosti pro zavedení mírové mise podle potřeby, včetně jejího rozsahu a zdrojů. Tato zpráva dále bude obsahovat i to, jaké budou finanční dopady a také výkaz předběžných odhadovaných nákladů.⁹²(Více informací ohledně finančních dopadů a výkaz předběžných odhadovaných nákladů je k nalezení viz poznámka pod čarou.)⁹³

3.1.3 Usnesení rady bezpečnosti OSN

V případě, že Rada Bezpečnosti usoudí, že nasazení mírové mise OSN je tím nejvhodnějším krokem, poté následuje formální přijetí, a to pomocí přijetí usnesení. Toto usnesení stanoví mandát, velikost mise, dále také podrobně popíše úkoly, za které bude zodpovídat. Zdroje a rozpočet poté schvaluje Valné shromáždění OSN.⁹⁴

3.1.4 Jmenování vyšších úředníků

Generální tajemník obvykle jmenuje vedoucího mise (obvykle zvláštního zástupce). Ten má za úkol řídit mírovou misi a podléhá náměstkovi generálního tajemníka pro mírové mise v sídle OSN.

Generální tajemník také jmenuje velitele sil mírové mise, policejního komisaře a vyšší civilní zaměstnance. Za personální obsazení civilních složek pak odpovídá Odbor mírových operací (dále jen: „DOP“) a Oddělení operační podpory (dále jen: „DOS“).⁹⁵

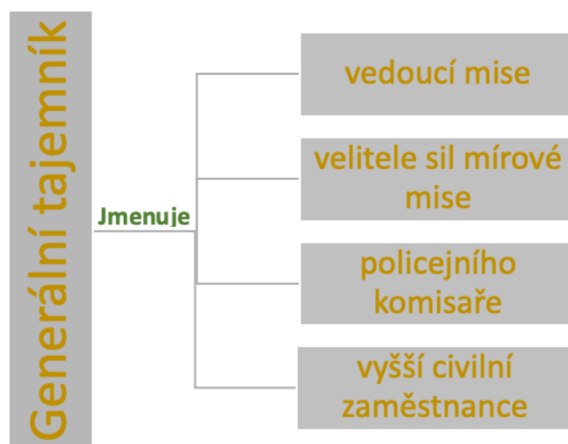
⁹² "Technical field assessment" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

⁹³ "ROLE OF THE GENERAL ASSEMBLY" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/role-of-general-assembly>

⁹⁴ "Security Council resolution" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

⁹⁵ "Appointment of senior officials" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

Graf 2: Koho jmenuje generální tajemník – přehled:

Graf⁹⁶

3.1.5 Plánování

Mezitím vedoucí mise, DOS a DOP vedou plánování vojenských, politických, podpůrných (tj. logistiky a administrativy) a operačních aspektů mírové mise. Fáze plánování obvykle zahrnuje zřízení společné pracovní skupiny nebo integrovaného úkolového uskupení na velitelství za účasti všech příslušných oddělení, fondů a programů OSN.⁹⁷

3.1.6 Rozvinutí

Rozvinutí samotné mírové mise poté probíhá co nejrychleji s ohledem na politické a bezpečnostní podmínky na místě. Tento proces často začíná záložním týmem, který má za úkol zřízení velitelství mise a vede k postupnému budování tak, aby zahrnoval všechny složky a regiony, přesně podle podmínek, které vyžaduje mandát.⁹⁸

⁹⁶ "Appointment of senior officials" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

⁹⁷ "Planning" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

⁹⁸ "Deployment" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

3.1.7 Kdo zajišťuje mírové jednotky.

OSN nemá vlastní stálou armádu ani policii. Z tohoto důvodu OSN žádá své členské státy, aby přispěly policejním a vojenským personálem, který je zapotřebí pro každou misi. Z důvodu toho, že mírové jednotky nosí uniformy svých zemí, jsou identifikovány jako mírové jednotky OSN pouze pomocí modré helmy nebo baretem OSN a odznakem. Civilní zaměstnanci mírových operací jsou mezinárodní státní zaměstnanci. Tito zaměstnanci jsou přijímáni a rozmístěni sekretariátem OSN.⁹⁹

Obrázek 6: Mírové jednotky OSN

Zdroj¹⁰⁰

⁹⁹ "Who provides peacekeepers?" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

¹⁰⁰ "Mírové jednotky OSN" [online]. [cit. 2022-02-03]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/udalosti/utok-na-konvoj-osn-ma-uz-pet-obeti/>

3.1.8 Podávání zpráv radě bezpečnosti OSN

Generální tajemník poté bude Radě bezpečnosti OSN poskytovat pravidelné hlášení o plnění mandátu mise. Rada bezpečnosti OSN přezkoumává tato hlášení a na základě toho pak upravuje mandát mise, a to až do doby, dokud není daná mise uzavřena nebo ukončena.¹⁰¹

¹⁰¹ "Reporting to the Security Council" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

4 Vybraná mírová mise-kritická analýza

V následující kapitole se autorka nejprve stručně zaměří na mírovou misi s názvem Pomocná mise OSN pro Rwandu (dále jen: „UNAMIR“). Popíše, mezi kterými aktéry boje probíhaly, v jakém roce vypukly a co dané mírové misi předcházelo. Následně zmíní i mezinárodní tribunál pro Rwandu. Poslední částí této kritické analýzy bude autorčin názor na průběh samotné mírové operace.

Obrázek 7: Velitelství UNAMIR

Zdroj¹⁰²

4.1 UNAMIR

V říjnu v roce 1990 vypukly boje na hranici mezi Rwandou a Ugandou. Boje probíhaly mezi Rwandskou vlasteneckou frontou (dále jen: „RPF“) a ozbrojenými silami

¹⁰² "Headquarters of UNAMIR" [online]. [cit. 2022-02-03]. Dostupné z: https://clajot.photoshelter.com/image/I0000xby5ZvaER_w

převážně Hutucké Rwandské vlády. Ozbrojené síly se převážně skládaly z Hutů a Rwandská vlastenecká fronta byla vedena Tutsii. Výsledkem těchto bojů byla řada dohod o příměří, včetně dohody, která byla sjednána 22. července 1992 v Arushe v Tanzanii. Tato dohoda zajistila přítomnost 50členné neutrální vojenské pozorovatelské skupiny I (dále jen: „NMOG I.“) ve Rwandě. Tu poskytla Organizace Africké jednoty (dále jen: „OAJ“). OAJ podporovala a Tanzanie zprostředkovala komplexní jednání mezi RPF a Rwandskou vládou, které bylo přerušeno počátkem února 1993 obnovením nepřátelských akcí na severu země.¹⁰³

V roce 1993 začalo OSN aktivně působit ve Rwandě, a to z toho důvodu, že Rwanda a Uganda požádaly o rozmístění vojenských pozorovatelů podél společných hranic. Tento požadavek vznikl za účelem zabránění vojenského využití oblasti ze strany RPF. V červnu 1993 zřídila Rada bezpečnosti OSN na ugandské straně hranic pozorovatelskou misi OSN, která je jmenovala Uganda-Rwanda (dále jen: „UNOMUR“). Tato mise měla za úkol ověřit, zda se do Rwandy nedostává vojenská pomoc zvenčí.¹⁰⁴

Na základě mírových rozhovorů, které proběhaly v březnu 1993 v Arushi a byly zprostředkovány OAJ a Tanzanií, se dospělo v srpnu 1993 k uzavření mírové dohody. Komplexní mírová dohoda vyzývala k vytvoření demokraticky zvolené vlády, a kromě návratu uprchlíků do jejich vlasti stanovila vytvoření přechodné vlády se širokým zázemím do voleb. Během mírových rozhovorů byla OSN žádána oběma stranami o pomoc. Síly NMOG I. byly začátkem srpna 1993 nahrazeny rozšířenými silami neutrální vojenské pozorovatelské skupiny II. (dále jen: „NMOG II.“). Tyto rozšířené síly se skládaly z asi 130 příslušníků. Ti měli působit jakožto prozatímní opatření do doby, dokud nebudou nasazeny mezinárodní neutrální síly.¹⁰⁵

Pomocná mise pro Rwandu (dále jen: „UNAMIR“) vznikla v říjnu roku 1993 rezolucí číslo 872 schválenou Radou bezpečnosti. Tato pomocná mise měla pomáhat stranám při provádění dohody, monitorovat její plnění a podporovat přechodnou vládu.¹⁰⁶

¹⁰³ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹⁰⁴ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹⁰⁵ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹⁰⁶ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

V rámci snahy o vyřešení krize a udržení bezpečnosti v regionu zažádala OSN členské státy o poskytnutí vojenské síly. Z počátku nabídla pomoc pouze Belgie v podobě půl praporu o síle 400 vojáků a Bangladéš s logistickou podporou o síle 400 vojáků. Dosažení schváleného počtu osob, tedy 2548, zabralo pět měsíců. V důsledku zpožděné realizace dohody, kvůli nevyřešeným sporům mezi stranami, nikdy nedošlo k inauguraci přechodné vlády.¹⁰⁷

Při návratu z mírových jednání v Tanzanii zahynuli v dubnu roku 1994 prezidenti Burundi a Rwandy. Prezidenti zahynuli při pádu letadla za dosud nezjištěných okolností v hlavním městě Rwandy. V návaznosti na tento incident začaly politické a etnické vraždy. Mezi první oběti patřili předseda vlády, ministři vlády a příslušníci mírových sil UNAMIR.¹⁰⁸

Jak následně potvrdil zvláštní zpravodaj Komise OSN pro lidská práva pro Rwandu, vraždy, jejichž terčem byli Tutsiové a umírnění Hutuové, prováděly především ozbrojené síly, prezidentská garda a mládežnické milice vládnoucí strany. Vládní moc se rozpadla a RPF obnovila svůj postup ze severu a východu Rwandy.¹⁰⁹

Byla vytvořena prozatímní vláda, které se však masakry nepodařilo zastavit. S postupem RPF na jih se nesmírně zvýšil počet vysídlených osob a uprchlíků. Jen 28. dubna uprchlo před násilnostmi do Tanzanie 280 000 lidí. Další vlna uprchlíků se vydala do Zairu. OSN a další agentury poskytly nouzovou pomoc v nebyvalém rozsahu.¹¹⁰

I přesto, že se UNAMIR neustále snažil nastolit příměří, jeho zaměstnanci čelili častým útokům. V důsledku stažení sil Rada bezpečnosti snížila pomocí rezoluce 912, z 21. dubna 1994, početní stav UNAMIRU na pouhých 270 osob. Jednotkám UNAMIR se podařilo zachránit tisíce Rwand'anů, a to i přesto, že jejich počty byly výrazně sníženy.¹¹¹

Na Rwandu uvalila Rada Bezpečnosti zbrojní embargo, a to přijetím rezoluce 918 ze 17. května 1994, vyzvala k naléhavé mezinárodní akci a zvýšila počet vojáků UNAMIR

¹⁰⁷ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹⁰⁸ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹⁰⁹ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹¹⁰ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹¹¹ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

na 5 500. Poskytnutí tohoto počtu jednotek trvalo zprostředkovat členským státům 6 měsíců.¹¹²

Za účelem zvýšení bezpečnosti civilního obyvatelstva byla schválena Radou bezpečnosti rezoluce 929, ze dne 22. června 1994, jejímž účelem bylo provedení mezinárodní humanitární operace. Tato rezoluce byla schválena podle kapitoly VII Charty OSN. Mnohonárodní síly, které byly vedeny Francií, provedly „operaci Turquoise“, jejíž smyslem bylo vytvoření humanitární ochranné zóny na jihozápadě Rwandy. Tato operace skočila v srpnu roku 1994 a velení v této zóně převzala mise UNAMIR.¹¹³

Síly RPF převzaly kontrolu nad Rwandou v červenci 1994. To mělo za následek ukončení občanské války a ustanovení vlády se širokým zázemím. Nová vláda prohlásila, že bude dodržovat mírovou dohodu z roku 1993 a pomůže operaci UNAMIR s návratem uprchlíků zpět do své vlasti.¹¹⁴

Následně v dubnu vypukl konflikt, při kterém nejprve pozorovatelé UNOMUR rozšířili své monitorovací aktivity v Ugandě a po celé délce hranic. Na základě rozhodnutí Rady bezpečnosti postupně docházelo k omezování operace až do září roku 1994, kdy operace UNOMUR Ugandu opustila.¹¹⁵

Dle odhadů z října 1994 bylo zabito nejméně půl milionu lidí. Dále zhruba 2 miliony lidí uprchlo do jiných zemí a 2 miliony uprchly ze svých domovů, ale zůstaly ve Rwandě. Na počátku tohoto konfliktu byl počet obyvatel Rwandy odhadován na 7,9 milionu. OSN vyhlásila humanitární výzvu, které se povedlo získat 762 milionů dolarů na humanitární pomoc.¹¹⁶

¹¹² "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹¹³ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹¹⁴ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹¹⁵ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹¹⁶ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

Rada bezpečnosti také zřídila komisi expertů, kteří v září oznámili, že nezvratné důkazy poukazují na to, že příslušníci Hutuů páchali genocidu na skupině Tutsiů "koordinovaným, plánovaným, systematickým a metodickým způsobem".¹¹⁷

Operace UNAMIR pokračovala v následujících měsících ve svém úsilí o zajištění bezpečnosti a stability, odstraňování nášlapných min, podporu humanitární pomoci a pomoc uprchlíkům při přesídlování. Rwanda však podpořila ukončení operace s tím, že UNAMIR nereaguje na její prioritní potřeby. Na základě toho Rada bezpečnosti žádost vyslyšela a UNAMIR v březnu 1996 odešel.¹¹⁸

Více než 600 milionů dolarů bylo mezinárodními dárci přislíbeno na obnovu země v rámci setkání v roce 1996, organizovaného Rwandou a Rozvojovým programem OSN. Agentury OSN i nadále poskytovaly humanitární pomoc a pomoc při návratu uprchlíků zpět do země.¹¹⁹

¹¹⁷ "LETTER DATED 1 OCTOBER 1994 FROM THE SECRETARY-GENERAL ADDRESSED TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://undocs.org/pdf?symbol=en/S/1994/1125> . Str. 2.

¹¹⁸ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

¹¹⁹ "UNAMIR" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

Obrázek 8: General Romeo Dallaire

Zdroj¹²⁰

4.2 Mezinárodní tribunál pro Rwandu

Rada bezpečnosti zřídila 8. listopadu 1994 Mezinárodní tribunál pro Rwandu. Tento tribunál byl zřízen: „výhradně za účelem stíhání osob odpovědných za genocidu a další závažná porušení mezinárodního humanitárního práva spáchaná na území Rwandy a občany Rwandy odpovědných za genocidu a další taková porušení spáchaná na území sousedních států v období od 1. ledna 1994 do 31. prosince 1994“¹²¹. Tento tribunál sídlí v Arushe v Tanzanii. V roce 1995 byly podány první obžaloby a v roce 1997 se konaly první soudní procesy.¹²²

¹²⁰ "General Romeo Dallaire" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://edhird.files.wordpress.com/2010/08/romeo-dallaire-picture41.jpg>

¹²¹ SCHARF, Michael P. "Security Council resolution 955" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://legal.un.org/avl/ha/ictf/ictf.html#:~:text=On%208%20November%201994%2C%20the%20United%20Nations%20Security,between%201%20January%201994%20and%2031%20December%201994.>

¹²² "International Tribunal for Rwanda" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>

4.3 Autorčin vlastní názor na UNAMIR

V následující kapitole autorka postupně rozebere jednotlivé momenty průběhu mírové operace UNAMIR. Zaměří se především na její nedostatky, a čemu se dle autorky dalo teoreticky předejít.

Prvním zásadním pochybením byl moment, kdy se OSN rozhodlo neangažovat se a neřídilo se návrhy generála Romea Dallairea. Kdyby tak neučinilo, situace ve Rwandě by nemusela skončit tak fatálně. Autorčíným názorem je to, že vedení OSN se bálo opakování situace podobné Bitvě v Mogadišu, kde během mise OSN bylo zabito 19 amerických vojáků a došlo ke zhoršení názorů na mise OSN ve světě. OSN se v této situaci tedy pravděpodobně řídilo spíše vlastními zájmy nežli zájmy lidí, kterých se konkrétní mírová mise týkala.

Autorčíným dalším postojem je, že kdyby při masakru nedošlo k zajetí a mučení, následnému zabití belgických vojáků, Belgie by pravděpodobně nestáhla svá vojska ze Rwandy a místní obyvatelstvo by mohlo být lépe chráněno přes masakrem. Generál Romeo Dallairea kvůli tomuto rozhodnutí ztratil většinu své vojenské síly, což jeho možnosti dost limitovalo. Dalším problémem bylo i to, že OSN trvalo na svém rozhodnutí nezasahovat, a převážně kvůli tlaku Velké Británie a Spojených států amerických.

Západní státy se snažily v občanské válce ve Rwandě neangažovat, a to především kvůli politickým postojům v těchto zemích. Obyvatelstvu Evropy a Severní Ameriky tolik nezáleželo na životech černochoů z malé země uprostřed Afriky, o které předtím většinou ani neslyšely.

Dalším bodem, o kterém se autorka rozhodla psát, byla nepřipravenost Rady bezpečnosti OSN na situaci a její vývoj ve Rwandě. Rasové napětí a hrozící občanská válka tvořily hrozbu už dlouho před rokem 1993, ale OSN razila politiku, která říkala, že jejím cílem je „mír udržovat, a ne ho vytvářet“.

Když už se konečně Belgie, Francie a Spojené státy odhodlaly k evakuaci, zachraňovali ze Rwandy pouze cizince a vůbec se nesnažili zachránit bezbranné obyvatelstvo před genocidou. Tím došlo k porušení Všeobecné deklarace lidských práv, kterou Valné shromáždění OSN přijalo v roce 1948.

Výsledkem tohoto postupu mezinárodního společenství bylo 800 000 mrtvých, 4 miliony vyhnaných z jejich domovů a situace v regionu, která poskytla podhoubí pro válku v Kongu.

Závěr

První část bakalářské práce byla věnována historickým souvislostem vzniku OSN. Práce se zaměřila na důležité historické milníky, které vedly k založení OSN. Mezi tyto milníky patří Sanfranciská konference, která se konala za účelem založení této organizace a v rámci které byla navržena a následně podepsána Charta OSN. Dalším důležitým historickým milníkem byla Společnost národů, která byla založena na základě Versailleské smlouvy a byla předchůdcem OSN.

Druhým stanoveným cílem práce bylo popsání struktury OSN. V rámci tohoto popisu se bakalářská práce zaměřila na šest hlavních orgánů OSN, u kterých pak následně obsáhla funkci jednotlivých orgánů, jejich význam, sídla a i to, jakým způsobem jsou jednotliví zástupci či státy v orgánech voleni. U některých orgánů autorka obsáhla i jejich historii. V rámci popisu Rady bezpečnosti se práce zaměřila i na právo veta, popsala, které státy toto právo mají a vysvětlila, na základě čeho bylo právo veta v minulosti uděleno. Autorka se převážně zaměřila na popis těch orgánů, které jsou stále aktivní a z tohoto důvodu se práce jen okrajově zaměřila na Poručenskou radu, která jakožto jediný ze šesti hlavních orgánů není momentálně činná.

Po uceleném přehledu struktury se práce věnovala mírovým misím OSN. Tento cíl se v průběhu tvorby práce změnil, a to nejenom z důvodu omezené kapacity rozsahu bakalářské práce, ale také z důvodu rozšíření poznatků ohledně mechanismu tvorby nové mírové mise. Původně se práce měla zaměřit na šest mírových misí, ze kterých si poté autorka chtěla vybrat jednu, kterou chtěla důkladně popsat a kriticky jí analyzovat. Při proniknutí hlouběji do tématu se autorka rozhodla jít částečně jiným směrem. Před popisem konkrétní mírové mise bylo důležité popsat i samotný mechanismus a jednotlivé kroky, které OSN musí podstoupit, při její tvorbě. Díky tomuto kroku se pak práce rovnou zaměřila na kritickou analýzu mírové jedné mise OSN, a to mise s názvem UNAMIR, Pomocná mise pro Rwandu (v překladu: United Nations Assistance Mission for Rwanda). V rámci popisu samotné mise a důležitých událostí, které se v rámci ní udály, práce okrajově zmiňuje i pozorovatelskou misi UNOMUR, Pozorovatelská mise OSN Uganda-Rwanda (v překladu: United Nations Observer Mission Uganda-Rwanda). Mírovou misi UNAMIR si autorka zvolila proto, že se jednalo o jedno z největších selhání OSN, při

kterém bylo zabito přes půl milionu obyvatelstva Rwandy, a čtyři miliony lidí přišly o své domovy.

Práce by se v budoucnu dala rozšířit o další mírové mise, které by se také pomocí kritické analýzy daly zkoumat. Dalším zajímavým obohacení bakalářské práce by do budoucna mohlo být i aktuální téma pandemického onemocnění COVID-19. Zaměřit se na strategický plán OSN ohledně pandemického onemocnění COVID-19 a rozebrat jednotlivé body plánu, včetně jejich případných nedostatků.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použitých českých zdrojů

1. SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.1 Základy OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 9788087284056. Str. 98.
2. SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7 Organizace spojených národů"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 978-808-7284-056. Str. 97.
3. SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.2 Orgány OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 978-808-7284-056. Str. 99.
4. SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.2.1 Valné shromáždění OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 9788087284056. Str. 99.
5. SCHEU, Harald Christian. *Úvod do mezinárodního práva veřejného: "7.7.2.2 Rada bezpečnosti OSN"*. Praha: Auditorium, 2010, 143 s. InSTITUTE. ISBN 9788087284056. Str. 102.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

1. "United Nations General Assembly Session 33 E 138.": Question of the composition of the relevant organs of the United Nations: amendments to rules 31 and 28 of the rules of procedure of the General
2. "VŠE O OSN" [online]. Praha: © Informační centrum OSN, 2014 [cit. 2021-10-25]. ISBN 978-80-86348-21-6. Dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2014/12/vse-o-osn-organy.pdf>
3. BLUM, Yehuda Z. "Russia Takes Over the Soviet Union's Seat at the United Nations" PDF. *European Journal of International Law.*, 1992. Dostupné z: doi:10.1093/ejil/3.2.354. Str. 354–362.

4. Dokumenty jsou k nalezení v publikaci: Documents of the United Nations Conference on International Organization, San Francisco, Volumes I to XX, 1945-1954.“
5. FASULO, Linda M. "An Insider's Guide to the UN". New Haven: Conn. : Yale University Press, 2003. ISBN 978-0-300-10155-3. Str. 40-41
6. FASULO, Linda M. "An Insider's Guide to the UN". New Haven: Conn. : Yale University Press, 2003. ISBN 978-0-300-10155-3. Str. 40-41
7. FASULO, Linda M. "An Insider's Guide to the UN". New Haven: Conn. : Yale University Press, 2003. ISBN 978-0-300-10155-3. Str. 40-41.
8. FOMERAND, Jacques. " The A to Z of the United Nations". Lanham, Maryland: Scarecrow Press, 2009. ISBN 978-0-8108-5547-2. Str. 287.
9. HAMMARSKJÖLD, Dag., Hammarskjöld: The Political Man. New York: Funk & Wagnalls, 1968, 236 stran.
10. MEISLER, Stanley. "United Nations: The First Fifty Years" [online]. New York: Atlantic Monthly Press, 1995 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://archive.org/details/unset0000unse_z7w4. Str.12–329.
11. NOVOSAD, Paul a Eric WERKER. „Who Runs the International System? Power and the Staffing of the United Nations Secretariat“. *SSRN Electronic Journal* [online]. [cit. 2022-02-08]. ISSN 1556-5068. Dostupné z: doi:10.2139/ssrn.2622700
12. RUDER, Nicole, Kenji NAKANO a Johann AESCHLIMANN, REGAN, Mary, ed. "The GA Handbook: A practical guide to the United Nations General Assembly" PDF. New York: Permanent Mission of Switzerland to the United Nations., 2017. 2. edice. ISBN 978-0-615-49660-3. Dostupné také z: https://www.eda.admin.ch/dam/mission-new-york/en/documents/UN_GA_Final.pdf. Str. 61-65.
13. RUMKI, Basu. "The United Nations. Sterling. ". 2019. ISBN 978-81-207-2775-5. Str. 83.
14. WILCOX, Francis O. "The Yalta Voting Formula": *American Political Science Review*. 39 (5). © American Political Science Association, 1945. ISBN 0003-0554. JSTOR 1950035. Dostupné z: doi:10.2307/1950035. Str. 943–956.

15. WINKELMANN, Ingo a Helmut VOLGER. "A Concise Encyclopedia of the United Nations.". 2010. 2. ISBN 978-90-04-18004-8. Dostupné z: doi:10.5860/choice.48-0623 Str. 592–596.

Seznam použitých internetových zdrojů

1. "About the General Assembly" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/about/background.shtml>
2. "About UN Membership" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/about-un-membership>
3. "*Appointment of senior officials*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
4. "*Appointment of senior officials*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
5. "Article 108 of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-20]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>
6. "Article 24 (1) of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>
7. "Article 4 (2) of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>
8. "Article 7 (1) of Charter of the United Nations." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>
9. "Assembly to rules A/RES/33/138" [online]. 1978 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/33/138. Str. 75.
10. "Background Information" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/ecosoc/en/about-us>
11. "Cases" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.icj-cij.org/en/cases>

12. "Changing Patterns in the Use of the Veto in The Security Council" [online PDF]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: https://archive.globalpolicy.org/images/pdfs/Changing_Patterns_in_the_Use_of_the_Veto_as_of_August_2012.pdf
13. "Current members." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/current-members>
14. "Current members." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/current-members>
15. "*Deployment*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
16. "Division of the General Assembly by membership in the five United Nations Regional Groups" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_General_Assembly
17. "ECOSOC President 2021 His Excellency Collen Vixen Kelapile | UNITED NATIONS ECONOMIC and SOCIAL COUNCIL" [online]. [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <https://www.un.org/ecosoc/en/president-ecosoc>
18. "Emergency special sessions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/sessions/emergency.shtml>
19. "*FORMING A NEW OPERATION*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
20. "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>
21. "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>
22. "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>
23. "Four Committees and Four Commissions" [online]. [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>

24. "Functions and Powers of the Security Council (Chapter V of UN Charter)" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/repertoire/functions-and-powers>.
25. "General Assembly Elects 14 Member States to Human Rights Council, Appoints New Under-Secretary-General for Internal Oversight Services" [online]. 2019 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/ga12204.doc.htm>
26. "General Assembly Elects 19 Economic and Social Council Members to Terms Beginning 1 January 2020, Adopts Resolution Commemorating Signing of United Nations Charter" [online]. 2019 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/ga12153.doc.htm>
27. "*General Romeo Dallaire*" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://edhird.files.wordpress.com/2010/08/romeo-dallaire-picture41.jpg>
28. "Genève renoue avec sa tradition de ville de paix" [online]. 2014 [cit. 2021-10-18]. Dostupné z: <https://www.letemps.ch/suisse/geneve-renoue-tradition-ville-paix>
29. "*Headquarters of UNAMIR*" [online]. [cit. 2022-02-03]. Dostupné z: https://clajot.photoshelter.com/image/I0000xby5ZvaER_w
30. "High-Level Political Forum 2020 (HLPF 2020) :. Sustainable Development Knowledge Platform" [online]. [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: <https://sdgs.un.org/>
31. "History of the United Nations" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un>
32. "History of United Nations 1941–1950" [online]. 2015 [cit. 2021-10-18]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20150312020304/http://www.un.org/en/aboutun/history/1941-1950.shtml>
33. "*Initial consultation*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

34. "Initial consultation" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
35. "International Court of Justice" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/main-bodies>
36. "International Tribunal for Rwanda" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>
37. "LETTER DATED 1 OCTOBER 1994 FROM THE SECRETARY-GENERAL ADDRESSED TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://undocs.org/pdf?symbol=en/S/1994/1125> . Str. 2.
38. "Main Bodies" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/main-bodies>
39. "Members of the Court" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.icj-cij.org/en/members>
40. "Members" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/ecosoc/en/content/members>.
41. "Military expenditure" [online]. Stockholm International Peace Research Institute [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.sipri.org/research/armament-and-disarmament/arms-and-military-expenditure/military-expenditure>
42. "Mírové jednotky OSN" [online]. [cit. 2022-02-03]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/udalosti/utok-na-konvoj-osn-ma-uz-pet-obeti/>
43. "Notes by the president of the Security Council." [online]. [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1267/docs/notes-president-sc>
44. "Ordinary sessions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/sessions/regular.shtml>
45. "Planning" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>

46. "Rada bezpečnosti" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/clenstvi/rada-bezpecnosti/>
47. "Regional groups" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_General_Assembly#cite_note-UN_hist_1941-5
48. "*Reporting to the Security Council*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
49. "*ROLE OF THE GENERAL ASSEMBLY*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/role-of-general-assembly>
50. "Rules of Procedure of the Economic and Social Council " [online]. New York: United Nations, 1992 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/5715/Rev.2
51. "Rules of Procedure of the General Assembly A/520/Rev.18" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/520/Rev.18
52. "RULES OF PROCEDURE OF THE GENERAL ASSEMBLY" [online]. 2016 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/520/Rev.18
53. "Secretariat" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/model-united-nations/secretariat>
54. "Security Council Presidency" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/presidency>
55. "Security Council resolution" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
56. "Special Research Report No. 4 Security Council Elections 201121 September 2011" [online]. 2011 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z:

https://web.archive.org/web/20120608042121/http://www.securitycouncilreport.org/site/c.glKWLeMTIsG/b.7741609/k.778/Special_Research_Report_No_4brSecurity_Council_Elections_2011br21_September_2011.htm

57. "Special sessions" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/sessions/special.shtml>
58. "Status" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/trusteeship-council>
59. "*Technical field assessment*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
60. "The annual session convenes on Tuesday of the third week in September per Resolution 57/301, Para. 1. The opening debate begins the following Tuesday" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/INF/70/1
61. "The Court" [online]. © International Court of Justice, 2017 [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20180110090149/http://www.icj-cij.org/en/court>
62. "The League of Nations" [online]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.ungeneva.org/en/history/league-of-nations>
63. "The League of Nations" [online]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/predecessor>
64. "The League of Nations" [online]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c0/League_of_Nations_Anachronous_Map.PNG
65. "The San Francisco Conference" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/san-francisco-conference>
66. "The UN Security Council" [online]. 2012 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20120620101548/http://www.unfoundation.org/what-we-do/issues/united-nations/the-un-security-council.html>

67. "Trusteeship Council" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/main-bodies>
68. "U.N. Security Council Briefing On The U.S. Air Strike In Syria" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=FgthI1fdRYA>
69. "UN Secretariat" [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/secretariat>
70. "UN Secretariat" [online]. 2011 [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/mainbodies/secretariat/>
71. "UN Security Council: Presidential Statements" [online]. 2008 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/securitycouncil/content/statements-made-president-security-council-2008>
72. "*UNAMIR*" [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unamirS.htm>
73. "United Nations General Assembly Session 5 Resolution 377." [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: [https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/377\(V\)](https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/377(V))
74. "United Nations Security Council" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Permanent_members_of_the_United_Nations_Security_Council
75. "Vetoes" [online]. Dag Hammarskjöld Library Research Guide [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://research.un.org/en/docs/sc/quick/veto>
76. "VŠE O OSN" [online]. Praha: © Informační centrum OSN, 2014 [cit. 2021-10-25]. ISBN 978-80-86348-21-6. Dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2014/12/vse-o-osn-organy.pdf>

77. "What is the general debate of the General Assembly? What is the order of speakers at the general debate?" [online]. Dag Hammarskjöld Library [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://ask.un.org/faq/154658>
78. "*Who provides peacekeepers?*" [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
79. "Workings of the General Assembly" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/ga/>
80. CHARTER OF THE UNITED NATIONS: Chapter IV" [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20071012044607/http://www.un.org/aboutun/charter/chapter4.htm>
81. LANG, Václav. "Rada bezpečnosti OSN" [online]. 2011 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/rada-bezpecnosti-osn-40069636>
82. MANHIRE, Vanessa. "United Nations Handbook 2019–20" PDF [online]. 17. Wellington: Ministry of Foreign Affairs and Trade of New Zealand, 2019 [cit. 2021-10-26]. 57. ISBN 0110-1951.
83. MEDALIA, Jonathan. "92099: Nuclear Weapons Testing and Negotiation of a Comprehensive Test Ban Treaty" [online]. 1996 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/wmd/library/report/crs/92-099.htm>
84. MU, Xuequan. "*UN ECOSOC Elects New President*" [online]. Xinhua News Agency., 2018 [cit. 2021-11-19]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/2018-07/27/c_137350465.htm
85. NICHOLS, Michelle. "United Nations fails to agree landmark arms-trade treaty" [online]. 2012 [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-arms-treaty-idUSBRE86Q1MW20120727>
86. SCHARF, Michael P. "*Security Council resolution 955*" [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://legal.un.org/avl/ha/ictr/ictr.html#:~:text=On%20%20November%20199>

4%2C%20the%20United%20Nations%20Security,between%201%20January%201994%20and%2031%20December%201994.”

Seznam zkratek

ECOSOC: United Nations Economic and Social Council (=Ekonomická a sociální rada OSN)	30
NMOG II: rozšířené síly neutrální vojenské pozorovatelské skupiny II.	41
NPT: Nuclear Non-Proliferation Treaty (=Smlouvy o nešíření jaderných zbraní)	26
PCIJ: Permanent Court of International Justice (Stálý soud pro mezinárodní spravedlnost)	33
SSSR: Svaz sovětských socialistických republik/ v textu Sovětský svaz	14
UNAMIR: Nations Assistance Mission for Rwanda (Pomocná mise pro Rwandu)	42
UNGASS: Special session of the United Nations General Assembly (=Speciální zasedání OSN Valného shromáždění)	22
UNSC: The United Nations Security Council (=Rada bezpečnosti Organizace Spojených národů)	24
OSN: Organizace spojených národů	9
UNGA: Valné shromáždění Organizace spojených národů	17
ICJ: International Court of Justice (Mezinárodní soudní dvůr)	18
MMF: Mezinárodní měnový fond	30
DOP: Odbor mírových operací	36
DOS: Oddělení operační podpory	36
RPF: Rwandskou vlasteneckou frontou	40
NMOG I.: neutrální vojenské pozorovatelské skupiny I	41
OAJ: Organizace Africké jednoty	41
UNOMUR: Pozorovatelská mise OSN; Uganda-Rwanda	41

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: STRUKTURA VÝBORŮ	13
OBRÁZEK 2: SPOLEČNOST NÁRODŮ	16
OBRÁZEK 3: ROZDĚLENÍ VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ PODLE ČLENSTVÍ V PĚTI REGIONÁLNÍCH SKUPINÁCH OSN.....	20
OBRÁZEK 4: REGIONÁLNÍ SKUPINY.....	21
OBRÁZEK 5: RADA BEZPEČNOSTI OSN-ČLENOVÉ.....	25
OBRÁZEK 6: MÍROVÉ JEDNOTKY OSN.....	38
OBRÁZEK 7: VELITELSTVÍ UNAMIR.....	40
OBRÁZEK 8: GENERAL ROMEO DALLAIRE.....	45

Seznam tabulek

TABULKA 1: STRUKTURA GENERÁLNÍCH A TECHNICKÝCH KOMISÍ.....	14
TABULKA 2: STÁTY, JEJICH DELEGÁTI A JEJICH ZÁSTUPCI.	15
TABULKA 3: NA ZÁKLADĚ ČEHO, SE SCHÁZÍ PORUČENSKÁ RADA.	32
TABULKA 4: FUNKCE SEKRETARIÁTU OSN	34
TABULKA 5: TYTO KONZULTACE BY PRAVDĚPODOBNĚ ZAHRNOVALY:.....	35

Seznam grafů

GRAF 1: POČET REZOLUCÍ VETOVANÝCH KAŽDÝM Z PĚTI STÁLÝCH ČLENŮ RADY BEZPEČNOSTI OD ROKU 1946 DO SOUČASNOSTI.	29
GRAF 2: KOHO JMENUJE GENERÁLNÍ TAJEMNÍK – PŘEHLED:	37

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Ivana Ungarová

Obor: Mezinárodní vztahy a diplomacie

Forma studia: Bakalářské prezenční studium

Název práce: postavení a role Organizace spojených národů

Rok: 2022

Počet stran textu bez příloh: 41

Celkový počet stran příloh:0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 1

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 15

Počet internetových zdrojů: 86

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek, Ph.D.